

«شرق» از اهمیت و اهداف سفر خالد بن سلمان به تهران گزارش می دهد

ثبات، میانجیگری یا هر دو؟

دیپلماتیک میان تهران و ریاض انجام شد، از اهمیت

ویژه‌ای برخوردار است. خالد بن سلمان، به‌عنوان بلندپایه‌ترین مقام سعودی که پس از احیای روابط

دوجانبه به ایران سفر کرده، در بدو ورود با رهبر انقلاب اسلامی دیدار کرد و پیام پادشاه عربستان را تقدیم حضرت آیت‌الله خامنه‌ای کرد.

عبدالرحمن فتح‌الهی

دوجانبه به ایران سفر که به دعوت سرلشکر محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و پس از سرگیری روابط

خالد بن سلمان، وزیر دفاع عربستان سعودی، روز پنجشنبه ۲۸ فروردین ۱۴۰۴ در سفری تاریخی وارد تهران شد و مورد استقبال مقامات ایرانی قرار گرفت. این سفر که به دعوت سرلشکر محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و پس از سرگیری روابط

تقدیم پیام پادشاه عربستان به رهبر انقلاب

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری: آقای «خالد بن سلمان»، وزیر دفاع عربستان سعودی، در دیدار با رهبر انقلاب اسلامی پیام پادشاه این کشور را تقدیم حضرت آیت‌الله خامنه‌ای کرد. رهبر انقلاب اسلامی در این دیدار تاکید کردند: اعتقاد ما این است که ارتباط میان جمهوری اسلامی ایران و عربستان برای هر دو کشور مفید خواهد بود و دو کشور می‌توانند تکمیل‌کننده یکدیگر باشند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تاکید بر اینکه گسترش روابط دو کشور دشمنانی دارد، خاطرنشان کردند: باید بر این انگیزه‌های خصمانه فائق آمد و ما در این خصوص آماده هستیم. ایشان با اشاره به برخی پیشرفت‌های ایران گفتند: جمهوری اسلامی آماده است در این عرصه‌ها به عربستان سعودی کمک کند. رهبر انقلاب تاکید کردند: اینکه برادران در منطقه با هم همکاری داشته باشند و به یکدیگر کمک کنند، بسیار بهتر از تکیه به دیگران است. در این دیدار که سردار سرلشکر باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح نیز حضور داشت، آقای خالد بن سلمان، وزیر دفاع عربستان، با اظهار خرسندی فراوان از این دیدار گفت: من با دستور کار گسترش روابط با ایران و همکاری در تمام زمینه‌ها به تهران آمده‌ام و امیدواریم گفت‌وگوهای سازنده انجام‌شده، روابط قوی‌تر از گذشته میان عربستان و جمهوری اسلامی ایران را فراهم کند.

دیدارهای سطح بالا؛ محوریت مسائل منطقه‌ای

در جریان این سفر، وزیر دفاع عربستان با مقامات بلندپایه ایرانی دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش رسانه‌ها، محور این رایزنی‌ها بر مسائل منطقه‌ای متمرکز بود و موضوعاتی نظیر تحولات غزه، سوریه، لبنان و یمن مورد بررسی قرار گرفت. این گفت‌وگوها نشان‌دهنده عزم دو کشور برای یافتن راه‌حل‌های مشترک جهت کاهش تنش‌ها و تقویت ثبات در منطقه است. حضور خالد بن‌سلمان در تهران، گامی مهم در راستای تعمیق همکاری‌های دوجانبه میان ایران و عربستان تلقی می‌شود که می‌تواند به بهبود روابط میان کشورهای اسلامی و کاهش بحران‌های منطقه‌ای کمک کند.

پیش‌زمینه دیپلماتیک با تماس پزشکیان و محمد بن سلمان

پیش از سفر خالد بن‌سلمان و در تاریخ ۱۴ فروردین ۱۴۰۴، مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور ایران، در تماس تلفنی با محمد بن‌سلمان، ولیعهد عربستان، عید سعید فطر را تبریک گفت و بر اهمیت تقویت همبستگی اسلامی تاکید کرد. پزشکیان با اشاره به مظالم جاری در فلسطین و غزه، اتحاد کشورهای اسلامی را راه‌حلی برای مقابله با ظلم دانست و اظهار کرد: «وحدت عملی کشورهای مسلمان می‌تواند تجاوزات اسرائیل را مهار کند». وی همچنین بر صلح‌طلبی ایران تاکید کرد و گفت: «استفاده غیرصلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای در سیاست‌های دفاعی ایران جایی ندارد و فعالیت‌های هسته‌ای ما تحت نظارت بین‌المللی است». پزشکیان آمادگی ایران برای گفت‌وگو بر مبنای احترام متقابل را اعلام کرد. محمد بن‌سلمان نیز ضمن تبریک

عید فطر، از رویکرد ایران در تقویت انسجام اسلامی قدراندی و بر نقش کلیدی تهران و ریاض در ثبات منطقه‌ای تاکید کرد. او آمادگی عربستان را برای همکاری در حل بحران‌ها و تقویت هم‌زیستی اعلام کرد.

دیپلماسی محتاطانه ریاض؛ سفر خالد بن سلمان و معادلات منطقه‌ای

سفر خالد بن‌سلمان در بزنگاهی حساس از تحولات منطقه‌ای، توجهات بسیاری را به خود جلب کرده است. بنابراین باید دریافت که وزیر دفاع عربستان کیست و چه جایگاهی در هرم قدرت این کشور دارد و از این رهیافت به تبیین اهداف او از سفر به ایران دست زد. خالد بن‌سلمان، برادر محمد بن‌سلمان، ولیعهد عربستان و فرزند سلمان بن‌عبدالعزیز، پادشاه این کشور، به‌عنوان یکی از کلیدی‌ترین چهره‌های حکومتی عربستان شناخته می‌شود. او که پس از ولیعهد عملا نفر دوم در هرم قدرت سعودی‌هاست، نقشی محوری در تقویت توان دفاعی و گسترش همکاری‌های امنیتی و نظامی عربستان با غرب، به‌ویژه ایالات متحده و همچنین کشورهای عربی ایفا کرده است. این جایگاه ویژه، سفر او به ایران را از منظر دیپلماتیک و راهبردی، به رویدادی شایان تأمل تبدیل می‌کند. حالا که دریافتیم خالد بن‌سلمان کجای معادلات قدرت عربستان قرار دارد، می‌توان به چرایی حضورش در تهران پرداخت. یکی از مهم‌ترین اهداف این سفر، رویکرد محتاطانه عربستان در قبال سناریوهای احتمالی تنش میان ایران و آمریکاست. پیش از آغاز مذاکرات عمان که موضوع تنش‌های تهران و واشنگتن و گزینه پایگاه دیه‌گو گارسیا در آن پررنگ بود، منابع خبری بین‌المللی از تغییر رویکرد کشورهای عربی حوزه خلیج فارس خبر دادند. به گزارش میدل‌ایست‌آی، عربستان،

عبدالله بن سلمان، وزیر دفاع عربستان سعودی، در دیدار با رهبر انقلاب اسلامی

امارات، قطر و کویت به‌صراحت به ایالات متحده اعلام کردند که از خاک یا حریم هوایی خود برای هرگونه حمله به ایران، حتی در قالب پشتیبانی لجستیکی یا سوخت‌گیری، استفاده نخواهند کرد. این موضوع‌گیری که شکافی جدی در طرح‌های نظامی آمریکا ایجاد کرد، واشنگتن را وادار به انتقال بمب‌افکن‌های راهبردی B-2 به پایگاه دیه‌گو گارسیا در اقیانوس هند کرد؛ پایگاهی که پیش‌تر در عملیات علیه عراق نیز نقش داشته است. تصاویر ماهواره‌ای اخیر حضور دست‌کم هفت تا ۹ فروند از این بمب‌افکن‌ها را در این پایگاه تأیید کرده‌اند.

این رویکرد محتاطانه، ریشه در سیاست‌های کلان ریاض دارد. روزنامه گاردین گزارش داده که محمد بن‌سلمان، ولیعهد عربستان، در دوره ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ نیز با هرگونه اقدام نظامی علیه ایران مخالفت کرده و تلاش داشت او را از این مسیر بازدارد. این موضع، با رویکرد کلی کشورهای منطقه در دوری از درگیری‌های مستقیم همخوانی دارد. در مقابل، برخی منابع غربی مدعی شده‌اند فرماندهان نظامی ایران، در واکنش به این تحرکات، سناریوهای پیش‌دستانه علیه پایگاه دیه‌گو گارسیا را بررسی کرده‌اند. بااین‌حال، تمایل غالب در منطقه، حرکت به سوی گفت‌وگو و ایفای نقش در فرایند صلح است.

دانی سیتزینویچ، رئیس سابق میز ایران در سازمان اطلاعات ارتش اسرائیل، درباره هدف سفر خالد بن‌سلمان اظهار کرد: «این حضور، به‌ویژه در سایه درگیری نظامی آمریکا با یمنی‌ها و احتمال تنش با ایران، از اهمیت بسزایی برخوردار است. سعودی‌ها در این شرایط پرتنش، به دنبال هماهنگی با ایران هستند تا از تکرار تنش‌های سال ۲۰۱۹ جلوگیری کنند». او افزود: «این سفر نشان می‌دهد کسانی که گمان می‌کنند دولت سعودی از حمله نظامی به ایران حمایت می‌کند، در اشتباه هستند». سفر خالد بن‌سلمان به تهران، در این چارچوب، نشان‌دهی از تلاش عربستان برای مدیریت تنش‌ها و تقویت ثبات منطقه‌ای است. ریاض، با درک واقعیت‌های ژئوپلیتیک و مخاطرات درگیری، دیپلماسی محتاطانه‌ای را در پیش گرفته که نه‌تنها از تشدید بحران جلوگیری می‌کند، بلکه می‌تواند به بهبود روابط دوجانبه با ایران و ایجاد بستری برای همکاری‌های منطقه‌ای منجر شود.

تحولات یمن و احتمال هماهنگی‌های جدید ریاض و تهران

تشدید حملات آمریکا علیه حوثی‌ها در یمن که از ۱۵ مارس ۲۰۲۵ با عنوان عملیات «رایدر خشن» (Rough Rider) آغاز شد، منطقه را وارد مرحله‌ای جدید از تنش کرده است. این حملات که تاکنون دهه نفر را کشته و زیرساخت‌های حوثی‌ها را هدف قرار داده، نگرانی‌هایی را برای عربستان سعودی به همراه داشته است. ریاض که از سال ۲۰۱۵ درگیر جنگ با حوثی‌ها بود، پس از آتش‌بس سال ۲۰۲۲ به دنبال کاهش تنش‌ها و تمرکز بر پروژه‌های اقتصادی مانند نئوم بوده است. اما حملات اخیر آمریکا که گاه بدون هماهنگی کامل با متحدان خلیجی انجام شده، می‌تواند آتش‌بس شکننده را به خطر انداخته و حملات تلافی‌جویانه حوثی‌ها علیه زیرساخت‌های سعودی را از سر بگیرد.

در این شرایط، عربستان احتمالاً به دنبال هماهنگی‌های جدید با تهران است تا از تشدید بحران جلوگیری کند. بهبود روابط ایران و عربستان از مارس ۲۰۲۳ که با میانجیگری چین حاصل شد، زمینه‌ساز این رویکرد است. ریاض می‌داند حوثی‌ها هرچند از حمایت ایران برخوردارند، تصمیم‌گیری مستقلی دارند. اما نفوذ تهران می‌تواند در مهار اقدامات آنها مؤثر باشد. سفر خالد بن‌سلمان به تهران در ۲۸ فروردین ۱۴۰۴ نیز نشان‌دهی از تمایل دو کشور به همکاری برای ثبات منطقه‌ای بود. این هماهنگی می‌تواند از یک سو از درگیری مستقیم عربستان با حوثی‌ها جلوگیری کند و از سوی دیگر، جایگاه ریاض را به‌عنوان بازیگری کلیدی در دیپلماسی منطقه‌ای تقویت کند.

نیم‌نگاه ریاض به میانجیگری بین تهران و واشنگتن

اگرچه گفته می‌شود سفر خالد بن‌سلمان پس از چهار ماه برنامه‌ریزی صورت گرفت، اما از نظر زمان‌بندی، این حضور در مقطعی حساس انجام شد. هم‌زمانی این سفر با دور دوم مذاکرات غیرمستقیم ایران و ایالات متحده که از امروز (شنبه) آغاز می‌شود، بر اهمیت آن افزوده است و پیام‌هایی روشن برای بازیگران بین‌المللی، به‌ویژه واشنگتن، به همراه دارد. این رویداد می‌تواند نشان‌دهی از تمایل عربستان به ایفای نقشی فعال‌تر در میانجیگری میان تهران و واشنگتن باشد. در پیوست نکته مذکور و بر اساس برخی گزارش‌ها، در دیدارهای خالد بن‌سلمان با مقامات کشورمان، احتمال آمادگی عربستان برای میانجیگری در گفت‌وگوهای ایران و آمریکا مورد توجه قرار گرفته است. ریاض که پیش‌تر تجربه میزبانی نشست صلح اوکراین را دارد، می‌تواند از این ظرفیت برای تسهیل مذاکرات تهران و واشنگتن استفاده کرده و به این ترتیب وزن دیپلماتیک خود را در عرصه منطقه‌ای و جهانی تقویت کند. این موضوع از‌آزن‌و اهمیت دارد که نتایج مذاکرات ایران و آمریکا، تأثیر مستقیمی بر سیاست‌های امنیتی، دفاعی و دیپلماتیک عربستان و به‌طورکلی خاورمیانه خواهد داشت.

روابط ایران با کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در یک دهه اخیر دستخوش تحولات چشمگیری شده است. برخلاف سال ۲۰۱۵ که مذاکرات برجام در سایه روابط پرتنش تهران با کشورهای عربی پیش رفت و این کشورها حتی خروج دونالد ترامپ از برجام را تشویق کردند، اکنون رویکردی متفاوت حاکم است. کشورهای عربی نه‌تنها از گفت‌وگوهای ایران و آمریکا حمایت می‌کنند، بلکه در تسهیل آن نقش دارند. انتقال نامه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، از طریق امارات به تهران که نقطه آغاز مذاکرات کنونی بود، نمونه‌ای از این تغییر رویکرد است. باید این را هم در نظر داشت که بخشی از این تحولات نتیجه دیپلماسی فعال دولت سابق و مشخصاً زحمات شهید حسین امیرعبداللهیان بود که با تمرکز بر سیاست همسایگی، اختلافات با کشورهای عربی را کاهش داده و روابط را گسترش دادند.

این میراث ارزشمند به دولت چهاردهم منتقل شده و بستری برای تعاملات کنونی فراهم کرده است. در همین راستا، عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، پس از دور اول مذاکرات در عمان، در تماس با همتای سعودی خود، او را از جزئیات گفت‌وگوها مطلع کرد؛ اقدامی که بر تعهد تهران به شفافیت با همسایگان تاکید دارد. اسماعیل باقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران نیز دوشنبه گذشته و در نشست خبری اظهار کرد: «ما از رویکرد سازنده همسایگان در تحولات اخیر استقبال می‌کنیم. امنیت منطقه برای ما اولویت است و آن را امنیت خود می‌دانیم. طی شش ماه گذشته، روابط با کشورهای عربی خلیج فارس بهبود یافته که ادامه سیاست همسایگی دولت شهید رئیسی است». وی این‌ها داد: «عراقچی در تماس با همتایان خود از جمله مصر، قطر، امارات و کویت، آنها را از مذاکرات عمان آگاه کرد و این روند تداوم خواهد یافت.»

گزارش

تقویت مناسبات ایران و روسیه

او دیدار عراقچی با پوتین را نشانه‌ای از «سرعت بی‌نظیر گفت‌وگوهای سیاسی» میان دو طرف دانست و از

خوشحالی پوتین از این دیدار سخن گفت. دو طرف بر همکاری در سازمان‌های بین‌المللی مانند بریکس و شانگهای تاکید کردند و از برگزاری کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه در هفته آینده خبر دادند که با حضور فعالان بخش دولتی و خصوصی برگزار خواهد شد. موضوعاتی چون وضعیت سوریه، قفقاز جنوبی، دریای خزر و تحولات فلسطین نیز در این دیدار بررسی شد که نشان‌دهنده همسویی مواضع دو کشور در مسائل منطقه‌ای است.

نشست خبری مشترک

در نشست خبری مشترک، عراقچی و لاوروف مواضع خود را درباره مسائل جاری تشریح کردند. عراقچی با اشاره به مذاکرات ایران و آمریکا که قرار است روز شنبه ۳۰ فروردین برگزار شود، اظهار کرد: «با وجود تردیدهای جدی نسبت به نیت طرف آمریکایی، با جدیت و اراده کامل در مذاکرات شرکت می‌کنیم». او افزود: «در دور اول مذاکرات در مسقط، میزانی از جدیت در طرف مقابل مشاغل کردیم، اما گفت‌وگوها تنها به موضوع هسته‌ای محدود خواهد بود». عراقچی تاکید کرد در صورت پرهیز طرف مقابل از درخواست‌های غیرمنطقی و غیرواقعی، دستیابی به توافق ممکن است و گفت: «آنچه پشت میز مذاکره مطرح شود، ملاک قضاوت ماست».

لاوروف با استقبال از گفت‌وگوهای تهران و واشنگتن، آمادگی روسیه برای تسهیل این روند را اعلام کرد و گفت: «توافق باید منافع مشروع ایران را تأمین کند و منحصراً به مسائل هسته‌ای بپردازد». او تلاش برای مرتب‌ساختن موضوعات غیرهسته‌ای به مذاکرات را «خطرناک» خواند و بر پایدی ایران به معاهده منع اشاعه تسلیحات اتمی تاکید کرد. عراقچی نیز نقش سازنده روسیه در مذاکرات برجام را ستود و ابراز امیدواری کرد که مسکو در هر توافقی جدید، نقش مکمل خود را ادامه دهد. او همچنین از هماهنگی مستمر با روسیه و چین در این زمینه خبر داد و گفت: «ما این دو شریک را به صورت مداوم در جریان تحولات قرار می‌دهیم».

همکاری‌های اقتصادی و مواضع منطقه‌ای

عراقچی در بخش دیگری از سخنان خود به همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه در شرایط تحریم‌ها اشاره کرد و گفت: «ما مشروطیتی برای تحریم‌ها قائل نیستیم و همکاری‌ها را با توجه به این شرایط تنظیم کرده‌ایم». او از اجرایی‌شدن موافقت‌نامه تجارت آزاد با منطقه اوراسیا در ماه‌های آتی خبر داد که به گفته او: «نقطه عطفی در روابط اقتصادی با روسیه و دیگر کشورهای منطقه خواهد بود». وزیر خارجه ایران به رشد ۱۶درصدی تجارت دوجانبه در سال ۲۰۲۴ و رسیدن آن به پنج میلیارد دلار اشاره کرد. آن‌ا را ناکافی دانست و خواستار افزایش حجم تجارت شد. او همچنین به پروژه کریدور شمال – جنوب اشاره و بر تعهد دو کشور برای تسریع در اجرای آن تاکید کرد. در حوزه منطقه‌ای، عراقچی جنایت اسرائیل را در غزه محکوم کرد و هرگونه طرح را برای کوچ اجباری مردم این منطقه غیرقابل قبول خواند. او تجاوزات آمریکا به یمن را جنایت توصیف کرد و خواستار توقف آن شد. لاوروف نیز بر همسویی مواضع دو کشور در مسائل منطقه‌ای، از جمله فلسطین، سوریه و قفقاز جنوبی، تاکید کرد و از رایزنی‌های مستمر با ایران سخن گفت. عراقچی همچنین در مراسم روز ارتش ایران در سفارت کشورمان در مسکو، با اشاره به اقتدار نیروهای مسلح ایران، روابط تهران و مسکو را در «وضعیتی عالی» توصیف و بر تداوم رایزنی‌های نزدیک با مقامات روس تاکید کرد. این سفر که با تقدیم پیام رهبر انقلاب، گفت‌وگوهای فشرده و هماهنگی در آستانه دور دوم مذاکرات همراه بود، می‌تواند مبین نوعی هماهنگ‌سازی دیپلماتیک دوطرفه ایران و روسیه باشد.

۳۰٪

تخفیف

شامل تمامی محصولات

کد تخفیف : norouz1404

شماره تلفن سفارشات
۰۲۱۸۸۹۴۲۰۳۵ | ۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴

ساخت مسکن

راهنمای جامع برای ساخت مسکن

احزاب سیاسی

و جریانات مختلف

تاریخ دیدمانی

راهنمای جامع برای تاریخ دیدمانی

مدیریت تغییر

راهنمای جامع برای مدیریت تغییر

روایت محمّد سان

روایت محمّد سان

روایت فرهنگ

روایت فرهنگ

روایت والا

روایت والا

روایت توسعه

روایت توسعه

روایت داریوش

روایت داریوش

روایت یک بازسازی

روایت یک بازسازی

عدالت و عقانیت

عدالت و عقانیت

کتاب توسعه

کتاب توسعه

روایت داریوش

روایت داریوش

روایت یک بازسازی

روایت یک بازسازی

عدالت و عقانیت

عدالت و عقانیت

کتاب توسعه

کتاب توسعه

روایت داریوش

روایت داریوش

روایت یک بازسازی

روایت یک بازسازی

عدالت و عقانیت

عدالت و عقانیت

کتاب توسعه

کتاب توسعه